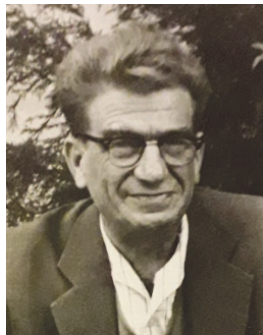

Jahiel Papo, dipl. inž. geod.

Jahiel Papo je bio „glava i mozak“ Geodetske uprave BiH – načelnik sektora za Premjer zemljišta.

Kao Jevrej uhapšen je početkom njemačke okupacije tadašnje Kraljevine Jugoslavije u 2. svjetskom ratu i odveden u zarobljeništvo u Njemačku. Zahvaljujući zvanju geometra, određen je da sa njemačkim stručnjacima radi na trasiranjima i izgradnji saobraćajnica i tako je preživio.

U vrijeme Informbiroa kao komunista izjasnio se za SSSR, te je ponovo dospio u zatvor i odveden je na Goli Otok. Po izdržanoj kazni, kao „prevaspitan“ ponovo je radio u Geodetskoj upravi, na istoj dužnosti. Međutim, zbog loših karakteristika, iako je ponovo primljen u Savez komunista, nije mogao biti direktor Geodetske uprave. Zbog preživjelih strahova, ruke su mu se tresle tako, da se jedva uspevao potpisati.

Govorio je njemački, pratio literaturu i uvijek bio na izvoru informacija iz geodezije. Kao vizionar uspio je izdejstvovati da BiH kupi prvi autograf iz Zapadne Njemačke, na kojem se provodila stereofotogrametrijska restitucija aerosnimaka i izrađivali kvalitetni planovi i karte. U teškim godinama nakon završetka 2. svjetskog rata, s izraženim nedostatkom deviznih sredstava, nabavka skupe fotogrametrijske opreme predstavljala je istinski podvig. Time je omogućeno formiranje Radne jedinice Fotogrametrija pri Geodetskoj upravi BiH, zahvaljujući čemu je mogao započeti novi premjer Bosne i Hercegovine. Donošenjem zakona da državne institucije ne mogu više dobijati paušalna finansijska sredstva bez progrâma i planova rada, Papo je iskoristio tu priliku i podnio zahtjev za nabavku još dva stereoinstrumenta iz Istočne Njemačke, što je bila izuzetno visoka investicija Republike. Zaslužan je i za kasniju kupovinu još jednog autografa, tako da je u 1950-im BiH posjedovala 4 takva instrumenta. Za usporedbu, Slovenija je tada imala jedan, Hrvatska 2, a Srbija 3 stereoinstrumenta.

Upravo zahvaljujući fotogrametriji, za čije je praktično uvođenje u geodetsku praksu Papo bio najzaslužniji, Bosna i Hercegovina je obavila novi premjer zemljišta cijelog područja Republike, sa svojim državnim sredstvima i kadrom, do početka ratnih zbivanja u BiH 1992. godine.

Radi toga Jahielu Papi pripada najveća zahvalnost. Zaslužan je da mu geodetska struka dodijeli neku vrstu priznanja, na čelu sa Geodetskom upravom.

U vrijeme posljednjeg rata u BiH, Sarajevo je ostalo bez svih energenata. Tek se 1994. godine pristupilo privremenom priključivanju na gas, radi zagrijavanja stanova. Zbog upotrebe improvizovanih plinskih instalacija često je dolazilo do nesreća, tako da se i Papina supruga Jelica, medicinska sestra, zapalila. Jahiel je gasio, ali je dobio veće opekotine i oboje su smješteni u Bolnicu Koševo. Jelica se oporavila, a Jahiel je podlegao opekotinama u svojoj 84. godini, 05.12.1994. godine. Sahranjen je na sarajevskom groblju Bare.

Da nije bilo Jahiela Pape, pitanje je kada bi i da li bi Bosna i Hercegovina imala novi premjer zemljišta, savremene planove sa vertikalnom predstavom za projektovanja i katastarsku evidenciju.

Alija Dolovac